

SKLADNJA

- Je področje jezika, kjer obravnavamo STAVČNE ČLENE;
 - kako le-te povezujemo v stavke
 - kako stavke združujemo v povedi

STAVČNI ČLENI

- Sestavine, iz katerih je sestavljen stavek.
- GLAVNI: osebek, povedek, predmet, prislovno določilo.
- ODVISNE: povedkovo določilo, prilastek, povedkov prilastek.

STAVEK

- Besede zbrane okrog ene *osebne glagolske oblike*.
 - Mama *je pospravila* stanovanje.

POVED

- Najmanjša samostojna enota sporočila, ki nekaj pove.
 - ENOSTAVČNE POVEDI
 - VEČSTAVČNE POVEDI:
 - podredne (neenakomerno razmerje)
 - priredne (enakomerno razmerje)

Dopolnjevalni stavek
dopolnjuje del osnovnega
stavka:

- Maja si je želela, da bi ji pomagali pri domači nalogi.
- DOPOLNJEVALNI STAVEK, JE **PODREJEN** OSNOVNEMU STAVKU.
- RAZMERJE MED NJIMA JE **NEENAKOVREDNO**.

PODREDNO ZLOŽENA POVED

- Sestavljena iz enega GLAVNEGA in najmanj enega ODVISNEGA stavka .
- Je zveza vsaj dveh stavkov, od kateri je eden neodvisni.

Ana in Jaka sta prisluškovala zgodbi, ki so jo pripovedovali.

GLAVNI STAVEK

ODVISNI STAVEK

Glavni stavek:

- je neodvisen;
- nanj se nanaša odvisni stavek.

Odvisni stavek:

- opravlja vlogo stavčnega člena;
- podrejen glavnemu stavku.

Odvisni stavek

Po odv. st. (odvisnik) se vprašamo:
VPRAŠALNICA + glavni stavek
(nadredni stavek).

Majo so spraševali, če je njena sestra doma.
KAJ so spraševali Majo?

Jezikovna znamenja, ki kažejo na odvisne stavke:

- Začenja se z vezniško besedo: *kdor, kar, kjer, ko, kakor, ki, da, če, čeprav* ...,
- z vprašalnimi zaimki: *kdo, kaj* ...,
- z oziralnimi zaimki: *kdor, kar* ...
- s členkom: *naj, češ*

Položaj odvisnika glede na glavni stavek:

- **stoji pred glavnim stavkom:**
 - ⌘ Ko pade mrak, se ozračje ohladi.
- **se nahaja za njim:**
 - ⌘ Poklič me, ko boš gotov.
- **je vrinjen v glavni stavek:**
 - ⌘ Cesta, po kateri hodimo, je mokra.

MED GLAVNIM ON ODVISNIM STAVKOM PIŠEMO VEJICO.

Stavčnočlenska sestava priredno zloženih povedi

- Odvisnik, kot celota, ima vedno vlogo enega stavčnega člena ali dela stavčnega člena v glavnem stavku.

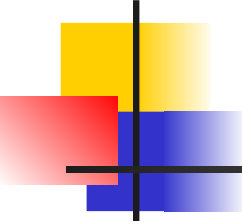
Zanima me, čigav dežnik si prinesel domov.
- V priredno zloženih povedih, določano stavčne člene v vsakem delu posebej.

Pretvorba odvisnika v navaden stavčni člen

- Izpustimo **vezniško besedo**, namesto **osebne glagolske** oblike poiščemo **ustrezno besedno zvezo**.
- Razveselilo me je, **da si** me (ti) **povabil**.

TVOJE VABILO ME JE RAZVESELILO

-
- Opazovali smo, kako se giblje sonce.
OPAZOVALI SMO GIBANJE SONCA.
-

- Kjer so bile razvaline gradu je, je zrasedel hotel.
NA RAZVALINAH GRADU JE ZRASEL HOTEL.
- Odgovarjal je tako, da se je jezil.
ODGOVRJAL JE JEZNO